

РОЗДІЛ 5. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЗЕМЛЕВПОРЯДНИХ РОБІТ В УКРАЇНІ

THEORETICAL AND LEGAL BASES OF QUALITY MANAGEMENT OF LAND-USE PLANNING IN UKRAINE

УДК 332.3

Гулько Л.А.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри землевпорядного
проектування
Національний університет біоресурсів
і природокористування України

Колганова І.Г.

здобувач,
асистент кафедри землевпорядного
проектування
Національний університет біоресурсів
і природокористування України

У статті проаналізовано теоретичні та правові підходи щодо сутності поняття «якість землевпорядних та землеоціночних робіт». Розглянуті принципи та методи підвищення якості землевпорядної та землеоціночної документації, розкрито процес державного регулювання якості робіт у сферах землеустрою, оцінки земель.

Ключові слова: управління якістю, землевпорядні роботи, документація із землеустрою, якість, принципи управління якістю.

В статье проанализированы теоретические и правовые подходы к сущности понятия «качество землеустроительных и землеоценочных работ». Рассмотрены принципы и методы повышения качества землеустроительной и землеоценочной документации, раскрыт процесс

государственного регулирования качества работ в сферах землеустройства, оценки земель.

Ключевые слова: управление качеством, землеустроительные работы, документация по землеустройству, качество, принципы управления качеством.

The article analyzes theoretical and legal approaches to the essence of the concept "quality of land management and". The principles and methods for improving the quality of land management and land-based documentation are considered, the process of state regulation of the quality of work in the areas of land management and land evaluation is disclosed.

Key words: quality management, land management, land management documentation, quality, quality management principles.

Постановка проблеми. Нині в Україні бурхливо розвивається сфера підприємницьких відносин. Важлива для суспільства господарська діяльність потребує не лише чіткої правової регламентації, а й охорони та регулювання для забезпечення належних і сприятливих умов для її здійснення та розвитку. Успішне регулювання господарської діяльності багато в чому залежить від правильного розв'язання питань організації і планування робіт. Одним з основних засобів управління якістю землевпорядних робіт є запровадження такої моделі державного регулювання, що базується на оцінці спроможності фахівців виконувати відповідні роботи, та створення правової можливості для виконання завдань у сферах землеустрою, оцінки земель. Основною метою управління якістю землевпорядних робіт є узгодження інтересів суб'єктів господарювання та суспільства загалом.

Відповідно до статті 14 Конституції України [6], земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, тому органи державної влади покликані виконувати комплекс заходів, спрямованих на забезпечення раціонального використання й охорони земель в умовах реформування земельних відносин на ринкових засадах.

З огляду на те, що здійснення більшості дій, пов'язаних із наданням та вилученням земельних ділянок, зміною їх цільового призначення, продажем, орендою тощо, потребує розроблення відповідної землевпорядної та кадастрової доку-

ментації, питання забезпечення її законності і технічної якості є одним із головних чинників сталого розвитку земельних відносин у державі. Величезна кількість зловживань у сфері розпорядження землями України – її основним національним багатством, безпідставне «розбазарювання» рекреаційних та оздоровчих земель, подрібнення сільськогосподарських угідь, умисне заниження продажною вартості земельних ділянок державної та комунальної власності, продаж земель загального користування населених пунктів тощо потребує суттєвого посилення державного контролю за законністю та якістю виготовленої документації.

Отже, підвищення якості землевпорядної та землеоціночної документації, забезпечення перевірки відповідності об'єктів принципам державної земельної та аграрної політики, вимогам екологічної безпеки та економічної доцільності сьогодні є надзвичайно важливими питаннями у процесі видачі правовстановлюючих документів у сфері використання й охорони земель, набуття, реалізації та припинення прав на землю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні вивченням цієї проблеми займалася значна кількість науковців. Насамперед це дослідження таких учених, як Д.С. Добряк, А.Г. Мартин, А.М. Третяк, В.М. Третяк, А.Я. Сохнич, О.П. Канаш, А.Д. Юрченко, В.О. Леонець та інші. Однак низка питань все ж залишається недостатньо висвітленою і потребує подальшого опрацювання.

Метою статті є аналіз теоретичних та правових підходів щодо управління якістю землевпорядних та землеоціночних робіт в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якість – це філософська категорія. Ще давньогрецький філософ Аристотель намагався дати визначення якості. У ХІХ столітті німецький філософ Гегель дав філософське визначення якості: «Якість є насамперед тотожна з буттям визначеність, так що дещо перестає бути тим, що воно є, коли воно втрачає свою якість».

Навіщо ж філософам усіх часів і народів треба було визначати поняття якості? Справа в тому, що категорія якості відображає важливу сторону об'єктивної дійсності об'єкта – визначеність. Одночасно з цим філософи всіх часів і народів розуміли, що саме якість є основою для вдосконалювання якості продукції, а отже, розвитку матеріальної культури.

У наш час використання терміна «якість» із філософської сентенції перейшло в лексикон суто прикладної діяльності – виробництва, але при цьому зберігається філософський зміст – якість є основою для подальшого удосконалювання продукції.

Під управлінням в широкому сенсі слова розуміється загальна функція організаційних систем, що забезпечує збереження їх структури, підтримання режиму діяльності, реалізацію її програми, досягнення мети [1].

Під управлінням якістю продукції розуміються дії, здійснювані під час її створення, експлуатації і споживання в цілях формування, забезпечення і підтримки заданого рівня якості продукції.

Механізм управління якістю являє собою сукупність взаємопов'язаних об'єктів і суб'єктів управління, використовуваних принципів, методів і функцій управління на різних етапах життєвого циклу продукції і рівнях управління якістю.

У процесі виробництва і забезпечення попиту населення вимоги до якісних характеристик землевпорядних робіт постійно підвищуються. Сьогодні, в період стрімкого розвитку інформаційних технологій у сфері управління земельними ресурсами, проблема якості робіт із землеустрою стала ще більш актуальною. Якість землевпорядних робіт та послуг є одним із важливих виробничих та економічних показників роботи підприємств у цій сфері. Проблема, з якою стикається кожен розробник документації із землеустрою – це ефективна економічна діяльність підприємства; забезпечення високої якості і конкурентоспроможності набуває особливої значущості.

Якість є невіддільною частиною продукції, що має особливо важливе значення в підприємницькій діяльності. І ні для кого не секрет, що для того, щоб підприємцю «вижити» у конкурентному середовищі, потрібно виробляти тільки якісний товар.

Як показує практика, якість продукції, яка виробляється, переважно залежить від якості організації процесів діяльності і незначною мірою – від впливу інших факторів. Тому крупні підприємства й організації спрямовують свої зусилля на підвищення якості продукції через якісну організацію процесів діяльності.

Для управління якістю використовують чотири типи методів [2]:

- економічні методи, що забезпечують створення економічних умов, які спонукають колективи підприємств і організацій вивчати запити споживачів, створювати, виготовляти продукцію, що відповідає цим потребам і запитам. До числа економічних методів відносяться правила ціноутворення, правила компенсації економічного збитку споживачу за продаж йому неякісної продукції;

- методи матеріального стимулювання, що передбачають, з одного боку, заохочення співробітників за створення і виробництво високоякісної продукції (до таких методів відносять створення систем преміювання за високу якість, встановлення надбавок до заробітної плати та ін.), а з іншого боку – збір за заподіяну шкоду від її поганої якості;

- організаційно-розпорядницькі методи, реалізовані шляхом обов'язкових для виконання наказів, розпоряджень керівників. До організаційно-розпорядницьких методів управління якістю продукції можна включити також вимоги нормативної документації;

- виховні методи, які впливають на свідомість і настрої учасників виробничого процесу, що позитивно впливає на якість роботи працівників та точне виконання спеціальних функцій управління якістю продукції. До них належить моральне заохочення за високу якість продукції, виховання гордості за честь організації й ін.

Із зростанням конкуренції управління якістю стає важливим аспектом у керівництві будь-якою організацією. Система управління якістю повинна охоплювати комплекс етапів, у який повинні входити виробництво продукції і послуг та контроль їх якості, розроблення нових видів продукції і послуг та постачання продукції і послуг споживачам.

Якість продукції (робіт, послуг), будучи основою для задоволення потреб суспільства, має втілювати в собі досягнення науково-технічного прогресу і забезпечувати при цьому можливість реалізації вироблених товарів.

У міжнародному масштабі управління якістю розробляється Міжнародною організацією зі стандартизації (ISO), відомості про яку містяться в міжнародних стандартах ISO 9000 [3]. Нею сформульовані принципи, які можуть універсально застосовуватися у всіх видах організацій і до всіх груп споживачів (рис.):

1. Орієнтація на замовника.
2. Керівництво.
3. Залучення працівників.
4. Процесний підхід.
5. Системний підхід до управління.
6. Постійне поліпшення.
7. Прийняття рішень на підставі фактів.
8. Взаємовигідні стосунки з організаціями-партнерами.

Розглянемо особливості кожного з восьми принципів управління якістю.

Принцип 1. Орієнтація на замовника. Підприємства працюють на себе та на своїх замовників, вони залежать від них і тому завжди повинні працювати на результат і передбачати майбутні потреби замовників, задовольняти їхнім вимогам та намагатися перевищити очікування.

Використання цього принципу веде до таких дій: розуміння потреб клієнта та його очікувань щодо термінів доставки і цін, доведення цієї інформації у всі підрозділи організації; визначення потреб клієнта; визначення потреб суспільства; управління взаєминами клієнта і суспільства.

Принцип 2. Керівництво. Керівники мають вплив на робочий колектив, у якому повинні встановити єдність колективу та формулювати напрями діяльності підприємства. Їм потрібно створити та підтримати внутрішнє середовище, де працівники злагоджено працюють, щоби прийти до спільної мети, поставленої перед підприємством.

Використання цього принципу веде до таких дій, як чітке бачення майбутнього організації; культивування довіри і ліквідація страху; стимулювання працівників і визнання їх вкладу; сприяння відкритим і чесним стосункам; навчання кадрів; встановлення перспективних цілей і завдань; впровадження стратегії для досягнення цих цілей і завдань.

Принцип 3. Залучення працівників. Основу підприємства на всіх рівнях становлять працівники, і їхня спільна мета дає змогу використовувати їхні здібності та потенціал на користь підприємства. За повного залучення працівники будуть: брати відповідальність за вирішення проблеми на себе; активно шукати можливості для вдосконалення; ділитися знаннями і досвідом в групах і бригадах; проявляти ініціативу і творчість для досягнення цілей організації; краще презентувати свою організацію клієнтам і суспільству; отримувати задоволення від своєї роботи; пишатися тим, що є частиною своєї організації.

Принцип 4. Процесний підхід. Діяльність організації складається з низки взаємозалежних про-

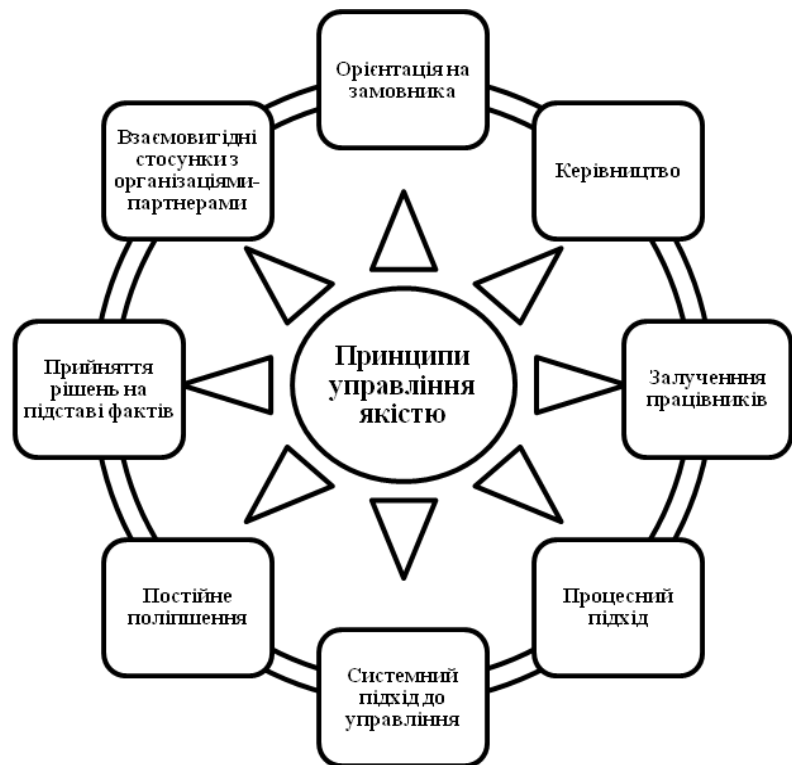

Рис. Принципи управління якістю

цесів. При цьому вихідні дані одного процесу є вхідними даними для наступного. Тому процесний підхід полягає в систематичній діяльності з визначення процесів, їхньої послідовності та взаємодії, управління процесами й зв'язками між ними. Використання цього принципу веде до таких дій, як: визначення процесу для досягнення бажаного результату; визначення критеріїв процесу і функцій організації; встановлення відповідальності за управління процесами; під час розроблення процесу увага приділяється етапам процесу (всім операціям), заходам контролю, навчанню, устаткуванню, методам і матеріалам для досягнення бажаного результату.

Принцип 5. Системний підхід до управління. Якщо правильно розуміти взаємозв'язок процесу та управління ним як загальною системою, це буде допомагати підприємству ефективно досягати поставлених цілей.

Використання цього принципу веде до таких дій, як: визначення системи шляхом розвитку процесів, що впливають на задану мету; структуризація системи для досягнення мети ефективнішим шляхом; взаємодія між процесами системи; постійне вдосконалення системи через оцінку.

Принцип 6. Постійне поліпшення. Поліпшення загальних показників діяльності підприємства треба зробити першою ціллю.

Використання цього принципу веде до таких дій: проведення безперервного поліпшення продукції, процесів і систем стає метою кожного

працівника організації; використання основних концепцій поліпшення – таких як зростаюче вдосконалення; постійне підвищення ефективності процесів; забезпечення кожному членові організації можливості навчання методів та інструментів постійного поліпшення (таким як цикл «планування – виконання – перевірка – реалізація»); вирішення проблеми; визначення цілей і заходів для управління і контролю поліпшення; визнання поліпшень.

Принцип 7. Прийняття рішень на підставі фактів. Ефективність прийнятих рішень і виконуваних дій заснована на аналізі даних та інформації. Якісно проаналізувавши дані та інформацію, можна знайти ефективні рішення будь-якої проблеми, які раніше не могли бути вирішені.

Використання цього принципу веде до таких дій, як: проведення збору даних і інформації; забезпечення досить точними і надійними даними й інформацією; аналіз даних і інформації з використанням дієвих методів; використання результатів аналізу для прийняття рішення; прийняття рішень і їх виконання, засноване на аналізі, з урахуванням досвіду й інтуїції.

Принцип 8. Взаємовигідні стосунки з організаціями-партнерами.

Організація та її партнери є взаємозалежними, і їхні взаємовигідні стосунки підвищують спроможність обох сторін створювати продукцію.

Взаємовигідні стосунки з організаціями-партнерами засновані на: виборі й оцінці основних партнерів; встановленні таких стосунків, які забезпечать отримання короткострокових і довгострокових переваг; створенні чітких і прозорих стосунків; ініціативі спільного розвитку і вдосконаленні продукції та процесів; чіткому розумінні потреб споживача; обміні інформацією щодо координації планів; взаємному розумінні поточних і майбутніх потреб споживача; визнанні удосконалень і досягнень партнерів.

Принципи управління якістю є основою для проведення всієї роботи на підприємстві і стали невід'ємною частиною системи якості.

Мета управління – рівень і стан якості продукції з урахуванням економічних інтересів розробника та замовника продукції. Тобто яку сукупність властивостей і який рівень якості варто задати, а потім

досягти та забезпечити, щоб і сукупність, і рівень відповідали вимогам замовника.

На рівень якості продукції впливає значна кількість чинників, які діють як самостійно, так і у взаємозв'язку, як на окремих етапах життєвого циклу продукції, так і на кількох. Усі ці чинники можна об'єднати в чотири групи: технічні, організаційні, економічні та суб'єктивні (табл.) [4].

У забезпеченні якості значну роль відіграє робітник з його професійною підготовкою, фізіологічними та емоційними особливостями, тобто суб'єктивний чинник, який по-різному може впливати на розглянуту вище низку чинників. Від професійної підготовки робітників, зайнятих проектуванням, виготовленням та експлуатацією виробів, залежить рівень використання технічних чинників. Більш значну роль суб'єктивний чинник нині починає відігравати в організаційних чинниках.

До основних завдань системи управління якістю продукції (робіт, послуг) можна віднести: виробництво якісної та конкурентоспроможної продукції; планомірне забезпечення використання науково-технічних, виробничих і соціально-економічних можливостей для покращення якості продукції; найбільш повне задоволення потреб населення; забезпечення стабільного розвитку та збільшення доходів підприємства.

Ці завданням досягаються: створенням і освоєнням в задані строки нових видів продукції, яка за своїми техніко-економічними характеристиками відповідає світовим досягненням; збільшенням випуску продукції високої якості; планомірним покращенням показників якості продукції; підвищенням конкурентоспроможності продукції та ін.

Показники якості продукції визначають комплекс норм і вимог, а також методи і засоби контролю якості. Вони повинні відповідати рівню кращих державних стандартів.

Для забезпечення якості продукції підприємства повинні вдосконалювати організацію виробництва, впроваджувати нову техніку і технології, організовувати підвищення кваліфікації інженерно-технічних робітників і робочих. Висока якість продукції і наявність сертифіката може забезпечити її конкурентоспроможність. З цією метою стандарти ISO 9001, 9002, 9003 затверджені без всяких змін як державні стандарти (ГОСТ 40.9001-88,

Таблиця

Групи чинників, що впливають на рівень якості продукції

Чинник	Складники чинників
1. Технічні	Технологія виготовлення; засоби технічного обслуговування і ремонту; технічний рівень бази проектування, виготовлення та експлуатації тощо
2. Організаційні	Розподіл праці і спеціалізація; форми організації виробничих процесів; форми і методи контролю; форми і способи технічного обслуговування, ремонту та інші
3. Економічні	Ціна; собівартість; форми і рівень зарплати; рівень затрат на технічне обслуговування і ремонт; ступінь підвищення продуктивності праці та інше
4. Суб'єктивні	Професійна підготовка працівника; його фізіологічні та емоційні особливості

ГОСТ 40.9002-88, ГОСТ 40.9003-88), у яких управління якістю визначається як методи і діяльність оперативного характеру, спрямованого на задоволення вимог до якості.

Зростання конкуренції за споживача диктує зміни в умовах роботи розробників документації із землеустрою для поліпшення якості робіт та послуг, у тому числі більш надійного контролю за якістю землепорядних робіт.

Основним фактором розвитку землепорядних робіт в умовах нових земельних відносин є забезпечення їхньої якості та конкурентоспроможності.

Питання якості продукції (робіт, послуг) стають найважливішими з погляду забезпечення зростаючих вимог замовників робіт із землеустрою щодо якості їх виконання та ефективної економічної діяльності підприємств. У цих умовах у професійній діяльності інженерів-землепорядників опанування знань і навичок з якості набуває першочергового значення.

Під час виконання робіт із землеустрою розробники повинні дотримуватися кваліфікаційних вимог, які встановлені діючими нормативно-правовими актами та нормативно-технічними документами галузі, маючи достатню матеріально-технічну базу, нормативно-методичне забезпечення, високий рівень підготовки спеціалістів, їх широкий фаховий склад (землепорядники, ґрунтознавці, агрономи, геодезисти, екологи, архітектори, програмісти, юристи тощо), мати навички проведення різноманітних науково-дослідних та проектних робіт у галузі землеустрою, охорони і раціонального використання земель, оцінки земель, геодезичних робіт. Тільки за таких умов підприємство зможе конкурувати на ринку надання послуг щодо виконання землепорядних робіт.

Якість землепорядних робіт визначається: їх відповідністю вимогам законодавства, встановленим стандартам, нормам і правилам; забезпеченням точності зйомки, яка повинна відповідати чинним стандартам і забезпечувати необхідну точність під час визначення поворотних точок меж земельних ділянок та інших об'єктів реєстрації у державному земельному кадастрі відносно найближчих пунктів державної геодезичної мережі; впровадженню передових методів розроблення під час виконання землепорядних робіт; дотриманням розробниками (виконавцями) документації із землеустрою, умов і строків договорів на розроблення проектів землеустрою.

Відповідно до ст. 26 Закону України «Про землеустрій» відповідають за якість робіт із землеустрою сертифіковані інженери-землепорядники, які працюють у складі суб'єкта господарювання і включені до Державного реєстру сертифікованих інженерів-землепорядників.

Для якісного виконання робіт із землеустрою розробники документації із землеустрою повинні

мати належне технічне забезпечення та дотримуватися технологічних вимог під час виконання робіт із землеустрою.

Розробникам (виконавцям) документації необхідно дотримуватися вимог законодавства України, що регулює земельні відносини, а також державних стандартів, норм і правил під час здійснення землеустрою.

У статті 25 Закону України «Про землеустрій» [8] зазначено, що відповідність документації із землеустрою положенням нормативно-технічних документів, державних стандартів, норм і правил у сфері землеустрою засвідчується:

– у паперовій формі – підписом та особистою печаткою сертифікованого інженера-землепорядника, який відповідає за якість робіт із землеустрою;

– в електронній формі – електронним цифровим підписом сертифікованого інженера-землепорядника, який відповідає за якість робіт із землеустрою, згідно із законодавством про використання електронного цифрового підпису.

Суб'єкт господарювання веде журнал авторського нагляду за виконанням проекту землеустрою відповідно до встановленої форми.

Розробники (виконавці) документації із землеустрою зобов'язані дотримуватися умов і строків договорів на розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок.

Сертифікований інженер-землепорядник, що працює у складі розробників документації із землеустрою або є особисто розробником (виконавцем) документації із землеустрою, повинен своєчасно проходити підвищення кваліфікації.

Розробники (виконавці) документації із землеустрою один примірник розробленої документації із землеустрою передають у Державний фонд документації із землеустрою.

Відповідно до статті 23 Закону України «Про землеустрій» [8] нормативно-правові акти з питань здійснення землеустрою встановлюють порядок організації, державні стандарти, норми і правила виконання робіт із землеустрою, їх склад і зміст. Нормативно-правові акти з питань здійснення землеустрою є обов'язковими до виконання всіма суб'єктами землеустрою.

Державні стандарти, норми і правила у сфері землеустрою встановлюють комплекс якісних та кількісних показників, параметрів, що регламентують розроблення і реалізацію документації із землеустрою з урахуванням екологічних, економічних, соціальних, природно-кліматичних та інших умов.

Правову основу управління якістю виконання робіт у сфері землеустрою забезпечують: Конституція України [6], Закон України «Про землеустрій» [8], Закон України «Про Державний земельний кадастр» [7], Закон України «Про державну експертизу землепорядної документації» [11],

Закон України «Про оцінку земель» [9], Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового договору про розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки», Закон України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» [10], Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Вимог до технічного і технологічного забезпечення виконавців (розробників) робіт із землеустрою».

Проведення топографо-геодезичних і картографічних робіт дуже важливе під час проектування, оформлення необхідної документації щодо відведення земельної ділянки. Відповідальність за якість результатів топографо-геодезичних і картографічних робіт несуть сертифіковані інженери-геодезисти.

До числа важливих нормативних документів у галузі топографо-геодезичної діяльності, що затверджувалися Мінекоресурсів України та Укргеодезкартографією та знаходять широке застосування під час виконання робіт із землеустрою, належать:

1) Інструкція з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500 (ГКНТА-2.04-02-97) (наказ від 08.04.1998 № 56);

2) Умовні знаки для топографічних планів масштабів 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500 (ГКНТА-2.04-02-98) (наказ від 03.08.2001 №295);

3) Умовні знаки для топографічної карти масштабу 1:10000 (наказ від 09.07.2001 р. № 254);

4) Положення про порядок встановлення місцевих систем координат (наказ від 02.07.2001 р. № 245);

5) Про затвердження Кодексу усталеної практики «Структура та зміст Державного реєстру географічних назв» (наказ від 19.06.2009 р. № 59, чинний з 01.07.2009 р.);

6) Інструкція про порядок контролю і приймання топографо-геодезичних та картографічних робіт (наказ від 16.02.2000 р. № 19);

7) Класифікатор інформації, яка відображається на топографічних планах масштабів 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500 (наказ від 08.03.2000 р. № 25);

8) Про затвердження Кодексу усталеної практики. Керівний технічний матеріал із виготовлення та приймання цифрової топографічної карти (наказ від 23.11.2008 р. № 148);

9) Про затвердження Кодексу усталеної практики. Зображення державного кордону та меж адміністративно-територіального устрою України на топографічній карті (наказ від 24.11.2008 р. № 151).

Висновки з проведеного дослідження. Отже, виконавці землепорядних робіт повинні дотримуватися вимог законодавства України, що регулює земельні відносини, а також державних стандартів, норм і правил під час виконання робіт із землеустрою, та мати належне технічне забезпечення для якісного виконання робіт із землеустрою.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гаркавенко С.С. Маркетинг: підручник для вузів / С.С. Гаркавенко. К.: Лібра, 2004. 156 с.

2. Гунько Л.А. Якість землевпорядних робіт як складовий елемент їх конкурентоспроможності / Л.А. Гунько, Н.Ю. Куліш // Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10(151). С. 128–133.

3. Державна система стандартизації. Правила і методи прийняття та застосування міждержавних і регіональних стандартів: ДСТУ 1.7-2001. [Чинний від 2001-05-29]. К.: Держспоживстандарт України, 2001. 14 с.

4. ДСТУ ISO 9000 Система управління якістю. Вимоги. Київ: Держспоживстандарт України, 2009. 90 с.

5. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3. Ст. 27.

6. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

7. Про державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 року № 3613-VI // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 8. Ст. 61.

8. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 282.

9. Про оцінку земель: Закон України від 11 грудня 2003 року № 1378-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 15. Ст. 229.

10. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність: Закон України від 23 грудня 1998 року № 353-XIV // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 5. Ст. 46.

11. Про державну експертизу землепорядної документації: Закон України від 17 червня 2004 року № 1808-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 38. Ст. 471.

12. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів (ISO 9000: 2005, IDT): ДСТУ ISO 9000:2007. [На заміну ДСТУ ISO 9000: 2001; чинний від 2008–01–01]. К.: Держспоживстандарт України, 2008. 34 с. – (Національний стандарт України).

REFERENCES:

1. Garkavenko S.S. (2004) Marketynh [Marketing], Libra, Kyiv, Ukraine.

2. Hunko L.A. and Kulish N.Yu. (2015) "Quality of land management works as an integral part of their competitiveness", Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini, vol. 10(151), pp. 128–133.

3. State standardization system (2001) "Pravyla i metody pryynyattya ta zastosuvannya mizhderzhavnykh i rehional'nykh standartiv" [Rules and methods for the adoption and application of interstate and regional standards], Derzhspozhyvstandart of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

4. Quality Management System (2009) "Vymohy" [Requirements], Derzhspozhyvstandart Ukraine, Kyiv, Ukraine.

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2002) Land Code of Ukraine, Vidomosti verkhovnoyi rady Ukrainy, vol. 3-4, p. 27.

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996) The Law of Ukraine "Constitution of Ukraine", Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy, vol. 30, p. 144.

7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012) The Law of Ukraine "On the State Land Cadastre", Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny, vol. 8, p. 61.

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003) The Law of Ukraine "On Land Management", Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny, vol. 32, p. 282.

9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2004) The Law of Ukraine "On land valuation", Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny, vol. 15, p. 299.

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999) The Law of Ukraine "On topographic and geodetic and mapping

activities", Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny, vol. 5, p. 46.

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2004) The Law of Ukraine "On State Examination of Land Management Documents", Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny, vol. 38, p. 471.

12. Quality management systems (2008) "Basic Terms and Glossary of Terms (ISO 9000: 2005, IDT)" [Osnovni polozhennya ta slovnyk terminiv (ISO 9000: 2005, IDT)], Derzhspozhyvstandart of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

Hunko L.A.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Land-Use Planning
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Kolhanova I.G.

Degree Seeking Applicant,
Assistant Lecturer at Department of Land-Use Planning
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

THEORETICAL AND LEGAL BASES OF QUALITY MANAGEMENT OF LAND-USE PLANNING IN UKRAINE

Currently, the sphere of entrepreneurial relations is developing rapidly in Ukraine. Economic activity that is important for a society requires not only clear legal regulation but also protection and regulation in order to provide appropriate and favourable conditions for its implementation and development. Successful regulation of economic activity largely depends on the correct resolution of issues of organization and planning of works. One of the main means of managing the quality of land-use planning is the introduction of such a model of state regulation, based on the assessment of the ability of specialists to perform relevant work and the creation of a legal capacity to perform tasks in the areas of land management, land valuation. The main objective of land-use planning quality management is to reconcile the interests of business entities and society as a whole.

Given that the implementation of the vast majority of activities related to the provision and seizure of land, changes in their purpose, sale, lease, etc., requires the development of appropriate land management and cadastral documentation, the issue of ensuring its legality and technical quality is one of the main factors of sustainable development of land relations in the state. The abundance of abuses in the field of dispossession of land of Ukraine – its main national wealth – groundless "squandering" of recreational lands, crushing of agricultural lands, deliberately understating the sale value of land plots of state and communal property, selling land for public utilization of settlements, etc., requires significant strengthening of state control the legality and quality of the produced documentation.

In the process of production and ensuring the demand of the population, the requirements for quality characteristics of land-use planning are constantly increasing. Today, in the period of rapid development of information technologies in the field of land resources management, the quality of land management problems has become even more urgent. The quality of land use works and services is one of the important production and economic indicators of the work of entrepreneurs in this field. The problem encountered by each developer of documentation on land management – is the effective economic activity of the enterprise, providing high quality and competitiveness becomes of special significance.

As practice shows, the quality of products produced in the overwhelming majority depends on the quality of the organization of processes, and to a small extent on the influence of other factors. Therefore, large enterprises and organizations direct their efforts to improve the quality of products through the quality organization of processes.

Therefore, improving the quality of land management and land valuation documentation, ensuring a compliance with the principles of state land and agrarian policy, and the requirements of environmental safety and economic feasibility are today extremely important issues in the process of issuing title documents in the field of land use and protection, acquisition, implementation, and termination of rights to land.